УКРАЇНА

ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ТРЕТЬОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГОВОРУХА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

УХВАЛА

31 січня 2020 р. Київ 651/0/18-20

Член Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Говоруха В.І., здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Лісовського Вадима Володимировича на дії суддів Саксаганського районного суду міста Кривого Рогу Попова Валерія Валерійовича, Чернової Наталії Володимирівни,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 29 жовтня 2019 року (єдиний унікальний номер № Л-5924/2/7-19) надійшла дисциплінарна скарга Лісовського В.В. на дії суддів Саксаганського районного суду міста Кривого Рогу Попова В.В., Чернової Н.В. під час розгляду справи № 214/82/17.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 29 жовтня 2019 року дисциплінарну скаргу передано члену Вищої ради правосуддя Говорусі В.І. для попередньої перевірки.

Пунктом 1 частини третьої статті 42 Закону «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарне провадження включає попереднє вивчення та перевірку дисциплінарної скарги.

Згідно з пунктами 1 та 2 частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи, а за наявності підстав, визначених пунктами 1–5 частини першої статті 44 цього Закону, – повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

За результатами вивчення та перевірки дисциплінарної скарги встановлено наступне.

У дисциплінарній скарзі Лісовський В.В. перелічує підстави притягнення до відповідальності суддів, передбачені частиною першою статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (незаконна відмова в доступі до

правосуддя; незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору; порушення засад рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом, змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасне надання суддею копії судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень).

Як на підставу притягнення судді Попова В.В. до дисциплінарної відповідальності, скаржник посилається на скасування постановою Великої Палати Верховного суду від 5 грудня 2018 року ухвали судді Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області Попова В.В. від 21 березня 2017 року, якою закрито провадження у цивільній справі № 214/82/17.

На думку скаржника, суддя Чернова Н.В. також постановила у справі № 214/82/17 незаконну ухвалу від 16 вересня 2019 року, якою провадження по цивільній справі за позовною заявою . до уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію Акціонерного товариства «Імексбанк», Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про визнання кредитором та внесення до реєстру кредиторів закрито, оскільки розгляд справи не відноситься до компетенції загальних судів.

Вимоги до змісту дисциплінарної скарги встановлено статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Відповідно до положень частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, прізвище, ім'я, по батькові та посаду судді щодо якого подано скаргу, а також конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, та посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості.

Перевіривши скаргу на відповідність вимогам вищевказаного Закону встановлено, що її зміст суперечить вимогам пунктів 3 та 4 частини другої статті 107 Закону України, «Про судоустрій і статус суддів», оскільки в ній не наведено конкретних відомостей про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді. А також відсутні посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості.

Згідно вимог частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо: дисциплінарна скарга подана з порушенням порядку, визначеного Законом України "Про судоустрій і статус суддів"; дисциплінарна

скарга не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді; дисциплінарна скарга не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Під час попередньої перевірки встановлено.

В провадженні судді Саксаганського районного суду міста Кривого Рогу Попова В.В. перебувала справа № 214/82/17 за позовом до Уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію АТ «ІМЕКСБАНК» , Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про зобов'язання внести в загальний реєстр вкладників в процедурі ліквідації банку як споживача фінансових послуг. Ухвалою судді Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області Попова В.В. від 21 березня 2017 року закрито провадження у цивільній справі з тих підстав, що справа не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Вказане рішення було залишеною без змін ухвалою Апеляційного суду Дніпропетровської області від 15 листопада 2017 року.

Обидва рішення скасовано постановою Великої Палати Верховного суду від 5 грудня 2018 року з направленням справи для продовження розгляду до суду першої інстанції.

Мотивами скасування послугувало таке. Велика Палата Верховного Суду дійшла до висновку, що оскільки лише Фонду за законом доручено забезпечувати відновлення платоспроможності банку або підготовку його до ліквідації, а спірні правовідносини випливають з укладеного між банком і фізичною особою договору, уповноважена особа Фонду та Фонд діють як представники сторони договірних відносин. Взято до уваги суть та суб'єктний склад спірних правовідносин, Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що спір про визнання кредитором банку та включення кредиторських вимог до реєстру акцептованих вимог кредиторів не є публічно-правовим і підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства, а тому суди першої та апеляційної інстанцій дійшли помилкового висновку про закриття провадження в цій справі з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 205 ЦПК України (у редакції, чинній на час прийняття судового рішення). Разом з тим Велика Палата Верховного Суду звернула увагу на склад сторін у даній справі. Позивач зазначив і суди погодилися, що відповідачами у справі є Фонд та його уповноважена особа. Однак вказаний склад не відповідає вимогам цивільного судочинства. Слід врахувати, що вимоги, заявлені позивачем, безпосередньо стосуються інтересів банку. Тому при розгляді справи суди повинні визначитися зі складом її учасників.

Проте, відповідно до частини другої статті 106 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» скасування або зміна судового рішення не має наслідком дисциплінарну відповідальність судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли скасоване або змінене рішення ухвалено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Згідно висновку Венеціанської комісії стосовно підстав відповідальності суддів, не може слугувати єдиною підставою визнання судового рішення незаконним лише те, що воно було скасовано судами вищої інстанції. Оскільки скасування не обов'язково означає, що суддя діяв не компетентно або непрофесійно.

Скаржником не наведено відомостей, що ухвала судді від 21 березня 2017 року скасована внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Конституційний Суд України у рішенні від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001 вказав, що відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий.

Дисциплінарне провадження щодо судді має здійснюватися з урахуванням конституційного принципу незалежності суддівської діяльності, відповідно до якого дисциплінарне провадження не може бути спрямоване на оцінку судових рішень суддів, які можуть піддаватися критиці лише шляхом оскарження відповідно до закону.

Відповідно до норм чинного законодавства України Вища рада правосуддя як орган, який вирішує питання про дисциплінарну відповідальність судді, не наділена законом повноваженнями встановлювати або оцінювати обставини справи, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, а також перевіряти законність та обґрунтованість судових рішень. Виключне право перевірки законності та обґрунтованості судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством. Рішення суддів не можуть підлягати будь-якому перегляду поза межами апеляційних чи касаційних процедур, а дисциплінарна відповідальність суддів не повинна поширюватися на зміст їхніх рішень.

Тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Як вказано у пункті 5 Резолюції Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27 вересня 2007 року), відповідна дисциплінарна справа щодо судді може бути відкрита тільки у випадках, коли мала місце не гідна звання судді поведінка і її наслідки є такими серйозними і жахливими, що потребують накладання дисциплінарних стягнень.

Ухвалою судді Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області Чернової Н.В. від 16 вересня 2019 року провадження по цивільній справі за позовною заявою [redacted] до уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію Акціонерного товариства «Імексбанк», Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про визнання кредитором та внесення до реєстру кредиторів закрито, оскільки розгляд справи не відноситься до компетенції загальних судів.

Зі скарги в частині дій судді Чернової Н.В. вбачається, що вона фактично містить в собі незгоду із вказаною ухвалою від 16 вересня 2019 року і таку незгоду було викладено в апеляційній скарзі, яку постановою Дніпровського апеляційний суду від 11 грудня 2019 року залишено без змін.

Крім того, скаржником подано касаційну скаргу на дане рішення і ухвалою Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 17 січня 2020 року відкрито провадження.

Проте, незгода із судовим рішенням та діями судді не має наслідку дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь в його ухваленні та розгляді справи взагалі.

Таким чином, під час попередньої перевірки встановлено, що скарга подана з порушенням вимог пунктів 2 та 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», оскільки не містить відомості про ознаки дисциплінарного проступку та не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Враховуючи вищенаведене, дисциплінарну скаргу Лісовського В.В. на дії суддів Саксаганського районного суду міста Кривого Рогу Попова В.В., Чернової Н.В. необхідно залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Відповідно до положень пункту 12.2 Регламенту Вищої ради правосуддя з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику.

Керуючись статтями 42–44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», статтями 106, 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пунктом 12.2 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Лісовського Вадима Володимировича на дії суддів Саксаганського районного суду міста Кривого Рогу Попова Валерія Валерійовича, Чернової Наталії Володимирівни – залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Член Третьої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя **В.І. Говоруха**